

Lovforslag nr. L 180. Fremsat den 5. februar 1998 af finansministeren (Mogens Lykketoft)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om pensionering af civilt personel m.v. i forsvaret

(Ændring af lovens anvendelsesområde m.v.)

§ 1

I lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel m.v. i forsvaret, som ændret ved § 2 i lov nr. 138 af 26. april 1972, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Loven gælder ikke for personer, som ansættes pr. 1. april 1998 eller senere. Dog gælder loven for personer, som genansættes efter at være fratrukket med ret til aktuel egenpension efter lovens bestemmelser.«

2. I § 2, *stk. 1*, ændres »kapitel 2-9« til: »kapitel 2-8 samt §§ 40-44«.

3. § 5, *stk. 1, 2. pkt.*, ophæves.

4. I § 5, *stk. 2*, ændres »lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken« til: »lov om tjenestemænd«.

5. § 6, *stk. 3*, ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Pensionsforholdene for det ikke-tjenestemandsansatte civile personel m.v. i forsvaret er fastlagt i lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel m.v. i forsvaret (civilarbejderloven), som ændret ved lov nr. 138 af 26. april 1972. Loven omfatter civile funktionærer, håndværkere og arbejdere samt tjenestemandslignende ansatte befalingsmænd og militære mekanikere. Loven gælder dog ikke for personel, som i henhold til overenskomst eller aftale er omfattet af pensionsordninger, hvortil staten indbetaler pensionsbidrag.

Civilarbejderloven giver ret til pension og efterrindtægt efter regler svarende til reglerne i lov om tjenestemandspension med de afvigelser, der er fastsat i civilarbejderlovens § 3. Der er således tale om en tilsgangsmæssig pensionsordning, der ved afsked på grund af sygdom eller alder samt ved død giver ret til samme pension og efterrindtægt, som tilkommer tjenestemænd efter tjenestemandspensionslovens regler. Ved afsked af anden utilregnelig årsag end sygdom og alder er der dog alene adgang til en egenpension, hvis udbetaling er udskudt til det 60. år.

Den særlige pensionsordning for civilt personel i forsvaret kan føres tilbage til lov nr. 94 af 6. april 1906 om pensionering af civile funktionærer, håndværkere m.fl. under Krigsministeriet.

Pr. 1. januar 1998 var der i forsvaret ansat 10.300 personer omfattet af civilarbejderloven.

Da det mellem finansministeren og personaleorganisationerne er aftalt, at ikke-tjenestemandsansat personale i staten som led i vedkommende overenskomst eller aftale omfattes af fuldt udbyggede pensionsordninger, hvortil den ansatte og staten yder bidrag, er der ikke længere særskilt grundlag for, at civilt personel m.v. i forsvaret i fremtiden ansættes med tjenestemandspensionsrettigheder.

Lovforslaget indebærer derfor, at civilarbejderloven ikke gælder for personer, der ansættes pr. 1. april 1998 og senere.

Herved bliver pensionsforholdene for civilt personel m.v., som pr. 1. april 1998 og senere ansættes i for-

svaret, bragt på linie med pensionsforholdene for det øvrige ikke-tjenestemandsansatte personale, som ansættes i staten og folkekirken.

Lovforslaget indebærer ingen ændringer i pensionsretten for civilt personel m.v., som var ansat pr. 31. marts 1998 og forbliver ansat i civilarbejderstilling i forsvaret uden afbrydelse af ansættelsesforholdet.

Det bemærkes, at Geodætisk Institut og Søkortarkivet, som er nævnt i civilarbejderlovens § 1, stk. 1, er nedlagt som selvstændige institutioner og overført til Boligministeriets ressort. Civile funktionærer, håndværkere og arbejdere, som ved overførslen var omfattet af civilarbejderloven, og som stadig er ansat ved Kort- og Matrikelstyrelsen under Boligministeriet, er dog fortsat omfattet af civilarbejderloven i medfør af tekstanmærkning nr. 50 til finanslovens § 14. Boligministeriet. Tilsvarende gælder for civilt personel overført med Forsvarets Vejrtjeneste til Trafikministeriet henholdsvis fra Forsvarsministeriet til Danmarks Meteorologiske Institut, jf. tekstanmærkning nr. 52 til finanslovens § 28. Trafikministeriet, samt et antal medarbejdere ved kystudkigsstationer overført fra søværnet til Farvandsvæsenet, jf. tekstanmærkning nr. 84 til finanslovens § 36. Pensionsvæsenet.

Det bemærkes videre, at civilt personel m.v., som af helbredsmæssige grunde eller af anden utilregnelig årsag overgår til en lavere lønnet stilling, kan bevare retten til pension efter den hidtidige, højere pensionslønramme, jf. tekstanmærkning nr. 60 til finanslovens § 36. Pensionsvæsenet. Civilt personel, som afskediges som følge af forsvarsforlig m.v., og som har været ansat i mindst 10 år, kan erhverve yderligere indtil 10 års pensionsalder efter afskedigelsens ikrafttræden, jf. tekstanmærkning nr. 59 til finanslovens § 12. Forsvarsministeriet.

Lovforslaget indebærer ikke ændringer i de anførte tekstanmærkninger.

Under forudsætning af lovforslagets gennemførelse er det som led i overenskomstfornyelsen pr. 1. april 1997 aftalt mellem finansministeren og centralorganisationerne, at civilt personel m.v., som pr. 1. april 1998 eller senere ansættes i forsvaret, omfattes af pen-

sionsbestemmelserne i vedkommende overenskomst eller aftale, og at der indbetales 12 pct. eller 15 pct. i samlet pensionsbidrag til vedkommende pensionsordning. Det bemærkes, at tekstanmærkning nr. 62 til finanslovens § 12. Forsvarsministeriet herefter ikke finder anvendelse for civilt og militært personel, der ansættes på tjenestemandslignende vilkår pr. 1. april 1998 eller senere.

Det er desuden aftalt, at finansministeren i medfør af civilarbejderlovens § 2, stk. 5, efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet fastsætter ændrede pensionslønrammer for civilt personel m.v., der ikke aflønnes med en løn svarende til den for en tjenestemandsstilling fastsatte, således at personellet i pensionsmæssig henseende henføres til skalatrin, der svarer til eller er fastsat på grundlag af vedkommendes aflønning. Det er ligeledes aftalt, at der sker en fjernelse af den hidtidige afkortning i lønnen til visse overenskomstansatte civilarbejdere.

Udgifterne til disse ændringer afholdes inden for den ved overenskomstfornyelsen pr. 1. april 1997 afsatte økonomiske ramme.

Lovforslaget indeholder desuden ændringer af reaktionel karakter samt konsekvensrettelser som følge af ændringen af tjenestemandspensionsloven i 1993, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 2-5.

Høring

De forhandlingsberettigede personaleorganisationer er blevet hørt om lovforslaget.

Økonomiske konsekvenser

Lovforslagets gennemførelse indebærer, at forsvaret i henhold til gældende overenskomster og aftaler løbende vil skulle indbetale pensionsbidrag til vedkommende pensionsordning for ikke-tjenestemandsansat personel, som ansættes pr. 1. april 1998 eller senere. Derimod vil forsvaret for dette personel ikke skulle betale bidrag til finanslovens § 36. Pensionsvæsenet, således som det er tilfældet for personel omfattet af civilarbejderloven, jf. finanslovens § 36.12.01.

Lovforslagets gennemførelse betyder således, at staten påtager sig en mindre fremtidig pensionsforpligtelse, og at der på langt sigt over finanslovens § 36. Pensionsvæsenet vil skulle afholdes en faldende udgift til pensioner i henhold til civilarbejderloven.

Administrative konsekvenser m.v.

Forslagets gennemførelse påregnes ikke at have personalemæssige konsekvenser for den statslige administration.

Lovforslaget har ingen erhvervsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser, og det har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at civilarbejderlovens anvendelsesområde afgrænses, således at loven ikke gælder for personer, som ansættes i forsvaret med virkning fra 1. april 1998 eller senere. Ikke-tjenestemandsansat personel, som ansættes fra dette tidspunkt, omfattes af de pensionsbestemmelser, der er aftalt i vedkommende overenskomst eller aftale.

Civilarbejderloven foreslås dog fortsat at finde anvendelse ved genansættelse som civilt personel m.v. i forsvaret af personer, som er fratrukket med ret til aktuel egenpension efter civilarbejderloven. Bestemmelsen tilsigter, at personer, som er afskediget med aktuel egenpension på grund af helbredsbeholdningen, omfattes af civilarbejderloven, hvis de genansættes, fordi de atter er blevet tjenstdygtige. Ved genansættelsen inddrages pensionen, og vedkommende fortsætter optjening af pensionsalder efter civilarbejderloven og kan senere pensioneres efter lovens bestemmelser.

Civilt personel m.v., som var ansat pr. 31. marts 1998 og forbliver ansat i civilarbejderstilling i forsvaret uden afbrydelse af ansættelsesforholdet, vil fortsat være omfattet af civilarbejderloven. Det gælder ligeledes for civilt personel m.v., der direkte overgår fra én civilarbejderstilling i forsvaret til en anden.

I bemærkningerne til § 2, nr. 1, i lov nr. 138 af 26. april 1972 om ændring af lov om tjenestemandspension og lov om pensionering af civilt personel m.v. i forsvaret, hvorved bestemmelsen i civilarbejderlovens § 2, stk. 3, blev indsat, er det blandt andet anført, at civilarbejderloven ikke giver adgang til at indrømme det af loven omfattede civile personel m.v. tjenestefrihed, og at civilt personel m.v. i det tidsrum, det forretter tjeneste som anført i bestemmelsen, er afskediget af forsvarets tjeneste. Imidlertid har udviklingen siden 1972 indebåret, at såvel lovgivningen som overenskomster og aftaler nu giver også civilt personel m.v. i forsvaret adgang til tjenestefrihed i samme si-

tuationer og i samme omfang som andre ansatte i staten m.v. Det gælder eksempelvis for fravær fra arbejdet i forbindelse med graviditet, barsel og adoption, jf. ligebehandlingslovens §§ 7-9, ligesom det gælder for mulighederne for tjenestefrihed i henhold til overenskomster og aftaler. Ansættelsesforholdet for civilt personel m.v. afbrydes således ikke i tilfælde af tjenestefrihed med eller uden løn, der har hjemmel i lovgivningen eller i den overenskomst eller aftale, som vedkommende ansatte er omfattet af.

Til nr. 2

Kapitel 9 i tjenestemandspensionsloven er ophævet ved lov nr. 447 af 30. juni 1993.

Ved samme lov indsattes med virkning fra den 1. januar 1994 §§ 40-44 i tjenestemandspensionsloven om overgangsbestemmelser for beregningen af pensioner, der var påbegyndt udbetalt pr. 31. december 1993 henholdsvis udbetales på grundlag af en pensionsret, der opstår i perioden indtil 31. december 2001. §§ 40 og 42-44 i tjenestemandspensionsloven er ændret ved lov nr. 316 af 14. maj 1997. Der er således tale om en

konsekvensrettelse, der ikke blev foretaget i forbindelse med ændringen af tjenestemandspensionsloven i 1993.

Til nr. 3

Bestemmelsen foreslås ophævet som følge af, at tjenestemandspensionslovens kapitel 9 er ophævet ved lov nr. 447 af 30. juni 1993.

Til nr. 4

Der er tale om en ændring af redaktionel karakter.

Til nr. 5

Bestemmelsen foreslås ophævet som følge af, at § 39 i tjenestemandspensionsloven er ophævet ved lov nr. 447 af 30. juni 1993.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 1 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Loven gælder ikke for personer, som ansættes pr. 1. april 1998 eller senere. Dog gælder loven for personer, som genansættes efter at være fratrukket med ret til aktuel egenpension efter lovens bestemmelser.«

§ 1. Denne lov gælder for civile funktionærer, håndværkere og arbejdere i det militære forsvar, ved geodætisk institut og søkortarkivet samt disses efterlevende ægtefæller og børn.

Stk. 2. Loven omfatter ikke personer, der i henhold til overenskomst eller aftale er berettiget til pension m.v., hvortil staten har ydet tilskud som bidrag til pensionskasse, forsikring, opsparing eller lignende.

Stk. 3. Samme ret til pension efter denne lov tilkommer, når der ved ansættelsen er truffet bestemmelse herom, befalingsmænd og militære mekanikere samt disses efterlevende ægtefæller og børn.

2. I § 2, stk. 1, ændres »kapitel 2-9« til: »kapitel 2-8 samt § 40-44«.

§ 2. Personer, der omfattes af denne lov, er med de i § 3 fastsatte afvigelser berettigede til pension og efterindtægt efter tilsvarende regler, som gælder for tjenestemænd efter kapitel 2-9 i lov om tjenestemandspension.

3. § 5, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

§ 5. Loven har virkning fra den 1. juli 1969. Bestemmelserne om samordning med pensioner efter den sociale pensionslovgivning, jf. § 2 og lov om tjenestemandspension kapitel 9, har dog virkning fra den 1. april 1970.

4. I § 5, stk. 2, ændres »lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken« til: »lov om tjenestemænd«.**5. § 6, stk. 3, ophæves.**

§ 6. Bestemmelserne i § 35 i lov om tjenestemandspension finder tilsvarende anvendelse for personer, som ved denne lovs ikrafttræden har erhvervet pensionsalder i henhold til lov om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m.v.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 39 i lov om tjenestemandspension finder tilsvarende anvendelse for ansatte, der omfattes af bestemmelsen i stk. 1, samt enker efter sådanne personer, såfremt pensionen efter nærværende lov er lavere end pension beregnet efter reglerne i lov nr. 157 af 7. juni 1958 om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m.v. sammenholdt med lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v.

Skriftlig fremsættelse (5. februar 1998)

Finansministeren (Lykketoft):

Jeg tillader mig hermed at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om pensionering af civilt personel m.v. i forsvaret. (Ændring af lovens anvendelsesområde m.v.).

(Lovforslag nr. L 180).

Formålet med lovforslaget er at ændre civilarbejderlovens anvendelsesområde, således at loven ikke gælder for personer, der ansættes pr. 1. april 1998 eller senere i forsvaret. Det er i overensstemmelse med finansministerens tilkendegivelse i forbindelse med overenskomstfornyelsen pr. 1. april 1997.

Civilarbejderloven giver ret pension og efterindtægt efter regler svarende til tjenestemandspensionslovens. Hvis afskedigelsen ikke skyldes sygdom eller alder, udbetales egenpensionen dog først fra det 60. år.

Under forudsætning af lovforslagets gennemførelse blev det som led i overenskomstfornyelsen pr. 1. april 1997 aftalt mellem Finansministeriet og centralorganisationerne, at personer, der ansættes pr. 1. april 1998 eller senere i forsvaret, omfattes af pensionsbestemmelserne i

vedkommende overenskomst eller aftale, og at der indbetales 12 pct. eller 15. pct. i samlet pensionsbidrag til vedkommende pensionsordning.

Lovforslaget indebærer ingen ændringer i pensionsretten for civilarbejdere, som var ansat pr. 31. marts 1998 og forbliver ansat i civilarbejderstilling i forsvaret uden afbrydelse af ansættelsesforholdet. Civilarbejdere, som overgår mellem civilarbejderstillinger, eller som har tjenestefrihed med eller uden løn i henhold til lovgivningen eller vedkommende overenskomst/aftale, vil fortsat være omfattet af civilarbejderloven.

Lovforslaget indeholder desuden ændringer af redaktionel karakter samt konsekvensrettelser, der ikke blev gennemført i forbindelse med ændringen af tjenestemandspensionsloven i 1993 (overgangsbestemmelserne i forbindelse med omlægningen af beregningssystemet for tjenestemandspensioner).

Idet jeg henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje Ting.